

FHM5452 Bendixminde, delområde 4

Odder sogn, Hads herred, tidl. Århus amt.

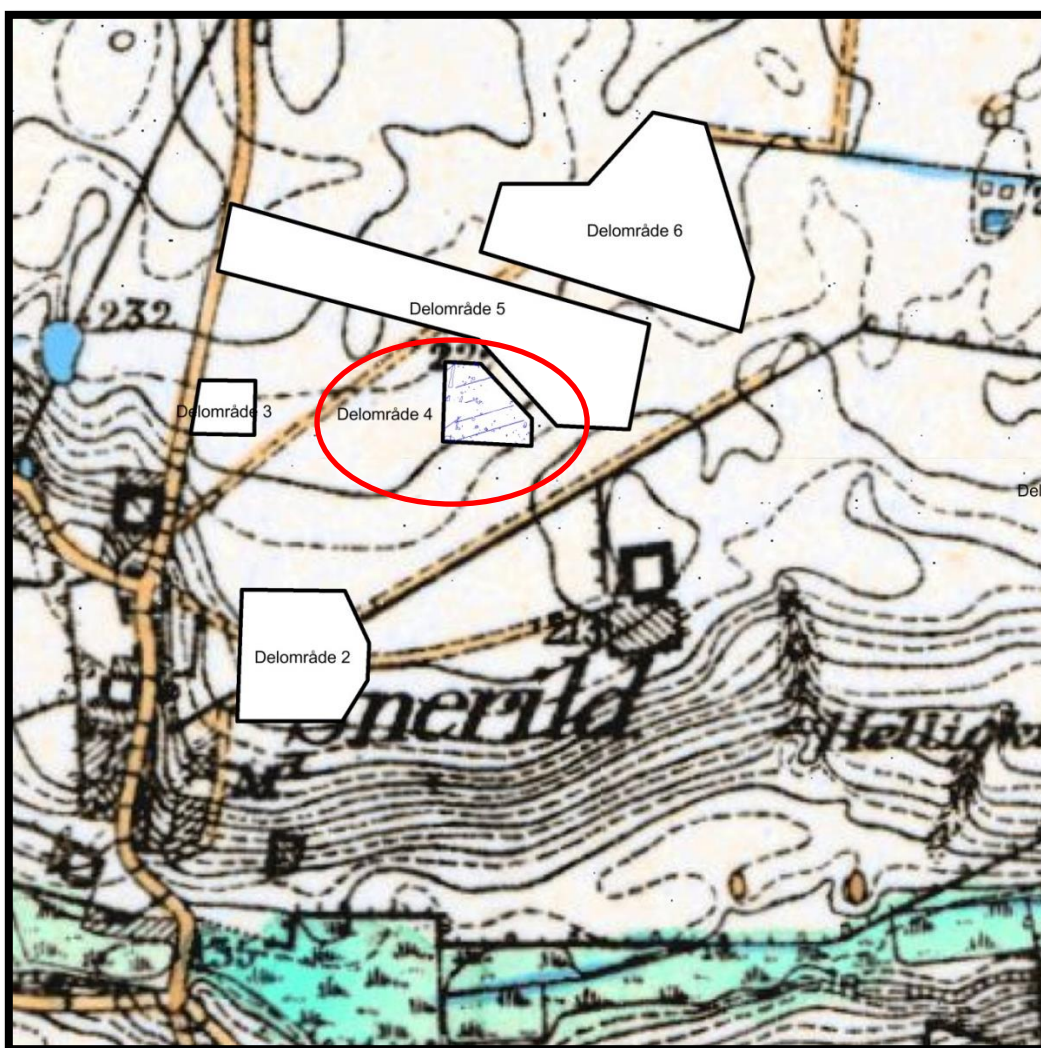
Sted nr. 15.02.10.

Kampagne: 19-09-2013

KUAS nr. 211754

Dette er beretningen om udgravningerne ved Bendixminde, FHM 5452, delområde 4.

Udgravningerne omfattede et areal på 2800 m² med relativt spredte anlæg dateret bredt til jernalderen. Mest interessant var en række jernudvindingsanlæg.

NOMU
MOESGAARD MUSEUM

Indholdsfortegnelse

Abstract	2
Undersøgelsens forhistorie	3
Administrative data	3
Topografi, terræn og undergrund	4
Målesystem	4
Øvrige data	4
Udgravningsmetode	5
Undersøgelsens resultater	5
Middelalder til nyere tid	7
Anvendt litteratur	8
Anlægsliste	9
Anlægsbeskrivelse	11
FundListe	22
Fundbeskrivelse	26
Tegningsliste	35
Fotoliste	36

Abstract

Kampagne: 19-09-2013

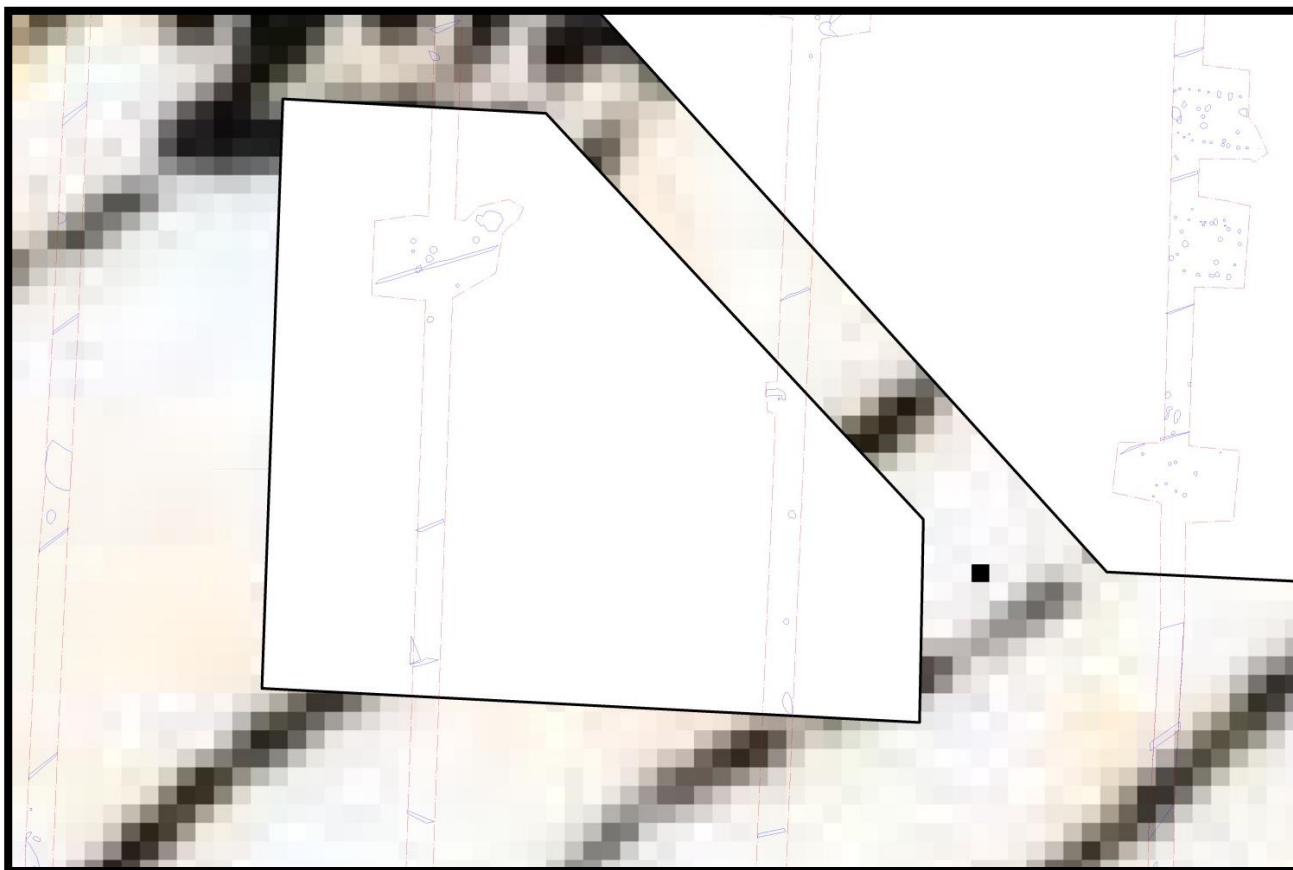
Ved udgravningen af ca. 2800 af de til delområde 4 udpegede 3600 m² fandtes kun relativt spredte fyldskifter, deraf det reducerede udgravningsareal. Udgravningen omfatter 10 jernslaggegruber, en håndfuld gruber, herunder en formodet brønd og en formodet keramikovn, to kogestensgruber samt spredte stolpehuller. Jernudvindingsgruberne tilhører formodentlig den bebyggelse fra yngre romersk jernalder, der er fundet i delområde 5 (FHM 5453) umiddelbart mod nord og øst. Brønd og keramikbrændingsovn er ældre, formentlig overgangen mellem ældre førromersk jernalder periode I og periode II. De knytter sig til et lille antal anlæg med samme datering umiddelbart mod nord i delområde 5 (FHM 5453).

Undersøgelsens forhistorie

Kampagne: 19-09-2013

I forbindelse med de arkæologiske forundersøgelser på matrikel 1h, Snærild By, Odder (FHM 5290 Bendixminde) foretaget af Forhistorisk Museum Moesgård i september 2011-januar 2012 og foranlediget af Odder Kommunes ønske om udstykning af boliggrunde på matriklens 54 ha, blev der efterfølgende udpeget seks arealer, hvor den formodet forhistoriske anlægsaktivitet nødvendiggjorde egentlige arkæologiske undersøgelser. Et af disse delområder, et areal på 3.600 m² fik betegnelsen FHM 5452 Bendixminde, delområde 4.

I to søgegrøfter med en mindre feltudvidelse i den ene var der fundet syv til otte jernslaggegruber samt, hvad der tolkedes som en keramikovn. Anlæggene dateredes "bredt til den senere del af ældre jernalder".

Figur 1: Delområde 4 på baggrund af forundersøgelsen FHM 5290. I nordøst ses dele af langhuse fra yngre romersk jernalder under delområde 5 (FHM 5453).

Administrative data

Kampagne: 19-09-2013

Udgravningen af lokalitet FHM 5452 blev finansieret af Odder Kommune, der også er lodsejer. Moesgård Museum var ansvarlig for undersøgelserne på vegne af Kulturministeren herunder Kulturstyrelsen. Dokumentation og oldsager opbevares efter undersøgelsens afslutning på Moesgård Museum og i registreringsdatabasen MUD.

Topografi, terræn og undergrund

Kampagne: 19-09-2013

Undersøgelsesområdet, dvs. området omfattet af forundersøgelserne under FHM 5290 Bendixminde, ligger nordvest for Odder By, tæt ved en lille klynge gårde med stednavnet Snærild, i det typiske østjyske landskab præget af morænebakker med markante kløfter og dale. Den sydligste del, dvs. ca. en tredjedel af området, er en ret stejl sydvendt skråning ned mod Stampmølle Bæk, mens den nordlige del er et relativt højtliggende fladt plateau med små fugtige lavninger. Mod nord afgrænses området af et lille vandløb og mod øst danner Balle Skov grænsen. Den vestlige grænse for undersøgelsesområdet er Snærildvej/Bakkegaardsvej. Mod sydvest er dette også sammenfaldende med den naturlige grænse for plateauet idet terrænet her falder relativt stejlt ned mod Snærild. Vest for den nordlige del af undersøgelsesområdet fortsætter plateauet længere mod vest. Terrænkoten nede ved Stampmølle Bæk er ca. 41 m.o.h. (DNN) hvorefter den stiger kraftigt mod nord. Plateauet starter omkring kote 65 m.o.h. og stiger herefter jævnt mod nord indtil koten er ca. 72 m.o.h.

Det udpegede areal for FHM 5452, Bendixminde, delområde 4, befinder sig nedover en skråning, der mod syd og sydøst flader ud i lave, fugtige områder foran gården Bendixminde.

Terrænet falder fra udgravningens nordvestlige til det sydøstlige hjørne fra kote 70,9 til 66,6, dvs 4,3 meter over ca. 90 meter. Fra nord mod syd falder terrænet fra kote 70,9 til kote 68,9, dvs to meter over en strækning på 60 meter. De nordligste 20 meter af det udpegede område er dog relativt flade med et fald på ca. 60 cm fra nord mod syd og det samme fra vest mod øst.

Undergrunden var generelt karakteriseret sandet moræneler. Nogle steder kun let sandet. I den højestliggende nordvestlige del af undersøgelsesområdet, hvor muldlaget var tyndest, var undergrunden præget af en vis grad af traktose, der besværliggjorde afrømningen.

Målesystem

Kampagne: 19-09-2013

Indmåling er hovedsageligt udført af arkæolog Laurits Borberg v.hj.a. totalstation i UTM system 32 (euref 89). Måledata er bearbejdet med ArkGis og omdannet til MapInfo-tabeller således at plantegningsmaterialet er dokumenteret som vektoriseret digitale data.

Øvrige data

Kampagne: 19-09-2013

Undersøgelserne påbegyndtes med afrømning med maskine af felt 1 fra vest mod øst d. 28/2-2014 og afsluttedes d. 25/3-2014.

Vejret var vekslende, men overvejende tørt og mildt for årstiden.

Undersøgelserne blev i hele perioden ledet af mag.art, ph.d. Rasmus Birch Iversen.

Cand.Mag. Susanne Nissen Gram deltog fra start indtil udgravningens ophør.

Cand.Mag. Jeppe Bruhn Skovby deltog fra start indtil udgravningens ophør.

Cand.Mag. Gry Fosgau Byrgesen deltog ved afrømningen d. 28/2-2014.

Cand.Mag. Laurits Borberg stod for indmålinger med totalstation og efterfølgende databearbejdning.

Maskinfører var Michael Morre Nørregård fra Terp Maskinudlejning Aps.

Udgravningsmetode

Kampagne: 19-09-2013

Afrømningen med maskine startede i den sydlige del af af det udpegede område fra vest mod øst (Felt 1). Herved afdækkedes en bane på 20x70 meter med en relativt beskedne anlægsaktivitet. Blandt anlæggene var der kun den ene jernslaggegrube, der var påvist i den østlige af forundersøgelsens to søgegrøfter. Parallelt hermed afdækkedes dernæst felt 2 på 750 m² i den nordligste ende af det udpegede område. Også her var anlægsaktiviteten relativt lav, og der blev ikke afdækket flere jernslaggegruber, end de seks, der var blevet påvist ved en feludvidelse under den arkæologiske forundersøgelse (FHM 5290). For at undgå spild af maskin- og arbejdstid blev der herefter trukket en fire meter bred søgegrøft mellem de to felter (felt 3). Herved fandtes yderligere to jernslaggegrubber, og man kunne herved få det indtryk, at jernslaggegruberne lå i en nordvest-sydøstlig bane nedover bakkeskråningen. For at afklare dette blev der åbnet to mindre felter på hver side af søgegrøften (felt 4 og 5). Der fandtes yderligere én jernslaggegrube i det nordlige af disse to felter, men det formodningen om et forløb kunne ikke opretholdes. I alt udgravedes ca. 2800 af de udpegede 3600 m².

De videre udnørøgelser koncentreredes stort set om jernslaggegruberne, der blev snittet, tegnet, fotograferet og beskrevet. Jernslaggerne blev hjemtaget til videre analyse, og der blev taget jordprøver til flotering fra de snittede anlæg. To var dog for nedslidte til andet end en overfladeregistrering.

To større gruber A32, og A73 blev snittet med håndkraft, tegnet, fotograferet og beskrevet. En tredje større grube eller brønd, A34, blev snittet med maskine, hvorefter profilen blev tegnet, fotograferet og beskrevet.

Kun undersøgte anlæg, vandtekniske anlæg og dræn er indførte i MUD. Alle øvrige registrerede fyldskifter blev ikke beskrevet i fladen og findes kun som opmålinger i MapInfo.

Undersøgelsens resultater

Kampagne: 19-09-2013

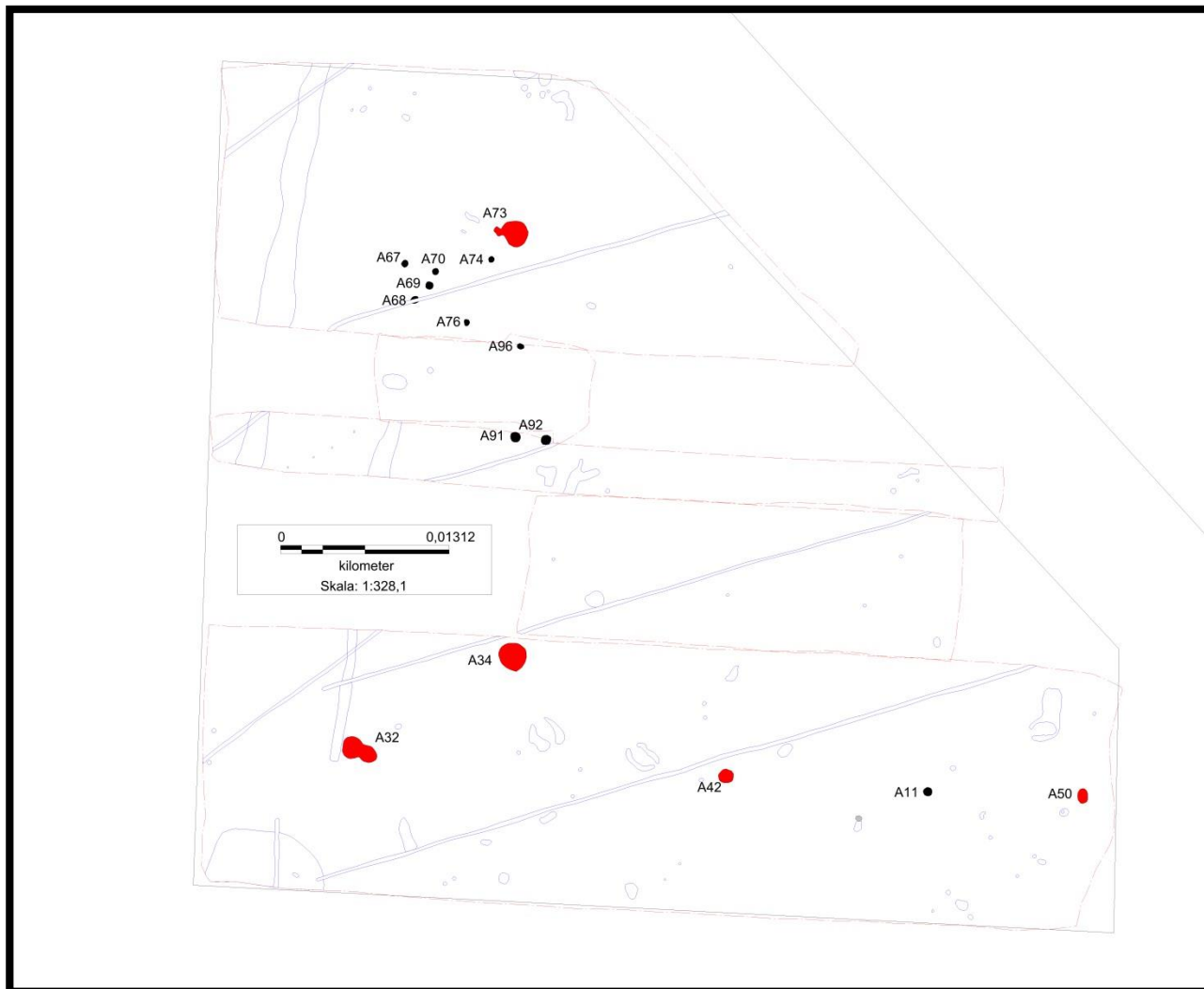
Udgravningen omfatter 103 anlæg, primært spredte stolpehuller og fyldskifter (herunder rodvælttere, et mindre antal gruber (herunder to kogestensgruber), en agerren og drængrøfter. De vigtigste og eneste udgravede anlæg var 10 jernslaggegruber, en en grube, en formodet brønd og en formodet keramikbrændingsovn.

Jernudvindingsanlæg

Der blev i alt fundet 10 jernudvindingsanlæg, af hvilke de syv allerede var fundet ved forundersøgelserne (FHM 5290). Ni af disse findes koncentreret indenfor 150 m² i den nordlige del af udgravningsområdet, den sidste (A11) derimod 40 meter mod sydøst. To af slaggegruberne var helt nedslidte (A76 og A96) og fremstod kun som sortfarvede pletter i overfladen med lidt jernslaggesmuld. De kunne ikke undersøges nærmere. A11 var bedst bevaret og i den fandtes rester af halmstrå og resterne af et stort stykke slagge, der imidlertid ikke kunne optages i ét stykke.

Jernslaggegruberne var generelt 60-80 cm i diameter og 10-20 cm dybe med indhold af en del fragmenteret jernslagge samt trækul. Der blev taget jordprøver til flotering fra otte anlæg og alle slagger blev hjemtaget til jernkemiske analyser. I anlæggene A11, A91 og A92 fandtes klumper af rødbrændt ler, hvoraf en del havde fastsmeltet jernslagge.

De tolkes som resterne af jernudvindingsovnens lerskakt. Resultaterne fra de naturvidenskabelige analyser (arkæobotanisk gennemgang af floteret materiale, C14-analyser) foreligger endnu ikke. Derimod er der fortaget en analyse af jernslaggerne ved Arne Jouttijärvi, Heimdal Archaeometry. Resultatet fra seks slaggegrubeoven var, at jernslaggen i de fem oven stammer fra midtjysk eller vestjysk myremalm, mens den sidste prøve har østjysk/lokal karakter. Myremalmen er således i de fleste tilfælde bragt til pladsen ganske langsejts fra og i et vist omfang suppleret med lokale forekomster af myremalm. Det er overraskende, idet man ville forvente, at transport af jern over større afstande ville foregå som udveksling af færdigudvundne jernbarrer.

Figur 2: De udgravede arealer under FHM 5452. Med sort er markeret jernudvingsanlæg, med rødt diverse undersøgte gruber.

Gruber og keramikbrændingsovne

A50 og A42 tolkes som kogestensgruber. Udover en registrering af fladen, blev anlæggene ikke undersøgt nærmere. A73 var i beretningen for forundersøgelsen (FHM 5290, A1901) tolket som en keramikbrændingsovn. Et håndgravet snit gennem den synes dog ikke at kunne bekræfte denne tolkning. Der var tale om en 60 cm dyb, rundbundet, lagdelt grube med skrå sider. Den indeholdt mere end 5 kg keramik med en del karakteristiske skår, der kan dateres sent i førromersk jernalder periode I eller i overgangen til fase II (Beckers system).

Til gengæld kan A32 muligvis tolkes som et lerkarbrændingsanlæg. Det ottetalsformede anlæg indeholdt en hel del rødbrændt ler, særligt i den østlige halvdel, og dette kunne fortolkes som resterne af en ovnkappe. Gruben indeholdt desuden en del trækul samt sekundært deponeret keramik. Ved afrømningen af fladen fandtes et stykke fladhamret jern på størrelse med en flad hånd. Om det reelt skal tilskrives dette anlæg, eller om det stammer fra pløjelaget umiddelbart over er usikkert. Det sidste formodes at være tilfældet. Gruben kan dateres omkring overgangen mellem Becker førromerske perioder I og II.

En større grube, A34, blev snittet med maskine og efterfølgende tegnet, fotograferet og beskrevet. Den store dybde, 1,5 meter, kan retfærdiggøre en tolkning som brønd, gradvist opfyldt med affald, herunder en relativt stor mængde keramik. I det øverste lag havde en mængde store kampesten bidraget væsentligt til de sidste 70 cm's opfyldning af gruben. Keramikken daterer aktiviteterne i gruben til overgangen mellem førromerske jernalders faser I og II (Beckers system).

Middelalder til nyere tid

Der blev registreret en enkelt agerren med nord-sydlig orientering i forbindelse med afrømningen. Samme fagerren andtes også i delområde 5 (FHM 5453), hvor den er registreret som A2035.

Fra det 20. århundrede er der registreret to systemer af dræn. I den vestlige ende af udgravningen fandtes tre korte, parallelle drænforløb orienteret nø-sv med en indbyrdes afstand af ca. 20 meter. Forløbene blev ikke registreret i hele feltet og heller ikke ved udgravningen af delområde 5 (FHM 5453). det må derfor formodes, at systemet ophører ved toppen af skrånningen indenfor delområde 4.

En mere øst-nordøstlig orientering har et drænsystem bestående af fire parallelle drængrøfter anlagt med 13-14 meters interval. Dette system fortsætter mod nordøst i delområde 5.

Naturvidenskab

Fra grube eller brønd A34 stammer mere end 250 fragmenter af knogle, der er blevet undersøgt kursorisk af Susanne Østergaard, Cand. mag. Osteologi og Middelalderarkæologi, Afdeling for Konservering og Naturvidenskab, Moesgård Museum. Generelt er knoglematerialet for dårligt bevaret, men under x19, x34 og x35 er der konstateret forekomst af ko og gris samt muligvis får eller ged.

Fra jernudvindingsovnene er der udtaget otte floteringsprøver. Resultaterne herfra er endnu ikke afsluttede, omend det forlyder, at der er betragtelige mængder korn i én af prøverne. Her tyder det altså på, at man har anvendt hele aks i jernudvindingsprocessen, hvilket burde angive en årstid for jernudvindingen (sommer) og samtidig vidner om en tilstrækkelighed i fødevarer-situationen, til at hele aks fra markerne har kunnet høstes til brug ved jernfremstillingen. Lignende observationer er gjort ved de store jernudvindingsområder i Sydvestjylland (Nørbach & Mikkelsen 2003). Floteringsprøverne skal desuden danne baggrund for C14-datering af jernudvindingen på stedet.

Endelig er fundets jernslagget sendt til analyse hos Arne Jouttijärvi, Heimdal Archaeometry. Resultaterne herfra foreligger endnu ikke ved beretningens afsutning (marts 2015).

Konklusion

Jernalderaktiviteterne indenfor delområde 4 dækker over minimum to bebyggelsesfaser. Ældst, fra fjerde til tredje århundrede f.Kr. er et mindre antal gruber, herunder en mulig brønd og en mulig keramikbrændingsovn. Også ved udgravningen af delområde 5 (FHM 5453) i en afstand af 40 meter mod nordvest fandtes et antal gruber med fund fra den tidlige del af førromersk jernalder.

Udgravningens 10 jernudvindingsovne dateres foreløbigt til yngre romersk jernalder og knyttes til den nærliggende bebyggelse mod nord og nordøst (FHM 5453 og FHM 5454). De nærmeste huse befinder sig således blot 50 meter mod nord og øst, hvilket formentlig skal ses som nærmeste forsvarlige afstand fra bebyggelse for sådanne pyrotekniske aktiviteter. Produktionen af jern har næppe været af væsentligt større omfang end til jernalderbebyggelsen eget forbrug.

Spor af jernudvinding er et forholdsvist sjældent fænomen i Østjylland. Såfremt der kan opnås en vis grad af samtidighed med våbendeponeringerne i Illerup Ådal, har det vide perspektiver, at sammenligne jernslaggets kemiske sammensætning med Illerups våben i forhold til de arbejder med proveniensanalyse af jern, der allerede tidligere er gjort forsøg med (Ilkjær, Jouttijärvi & Andresen 1994).

Fremtidigt arbejde på stedet

Kampagne: 19-09-2013

Delområde 4 regnes som totalt undersøgt.

Anvendt litteratur.

Iijkær, J., A. Jouttijärvi, & J. Andresen 1994: Illerup Ådal. Proveniensbestemmelse af jern fra Illerup Ådal - et pilotprojekt. Jysk Arkæologisk Selskab, Moesgård.

Nørbach, L. C. & P. H. Mikkelsen, 2003: Drengsted. Bebyggelse, jernproduktion og agerbrug i yngre romersk og ældre germansk jernalder. Jysk Arkæologisk Selskab.

Moesgård Museum d. 16-03-2015

Rasmus Birch Iversen

Arkæolog, ph.d.

Anlægsliste

Anlæg	Hovedgruppe	Undergruppe	Datering	Fase	Tegn.	Indgår i	Består af
Kampagne: 19-09-2013							
A11	Produktionsanlæg	Jernudvindingsanlæg	Udateret-Udateret		T1		
A26	Vandteknisk anlæg	Dræn	Nyere tid (1661 -)- Nutid				
A27	Vandteknisk anlæg	Dræn	Nyere tid (1661 -)- Nutid				
A30	Vandteknisk anlæg	Dræn	Nyere tid (1661 -)- Nutid			A99	
A32	Produktionsanlæg	Ovn	Udateret-Udateret		T1		
A34	Brønd	Brønd	Udateret-Udateret		T2		
A42	Grube	Koge-/ildgrube	Udateret-Udateret				
A50	Grube	Koge-/ildgrube	Udateret				
A51	Vandteknisk anlæg	Dræn	Nyere tid (1661 -)- Nutid				
A52	Dyrkningsspor	Agerrene	Middelalder-Nyere tid (1661 -)			A88	
A65	Vandteknisk anlæg	Dræn	Nyere tid (1661 -)- Nutid				
A67	Produktionsanlæg	Jernudvindingsanlæg	Udateret-Udateret		T1		
A68	Produktionsanlæg	Jernudvindingsanlæg	Udateret-Udateret		T1		
A69	Produktionsanlæg	Jernudvindingsanlæg	Udateret-Udateret		T1		
A70	Produktionsanlæg	Jernudvindingsanlæg	Udateret-		T1		

	æg	nlæg	Udateret				
A73	Grube	Grube	Udateret- Udateret		T1		
A74	Produktionsanlæg	Jernudvindingsanlæg	Udateret- Udateret		T1		
A76	Produktionsanlæg	Jernudvindingsanlæg	Udateret- Udateret				
A82	Vandteknisk anlæg	Dræn	Nyere tid (1661 -)- Nutid				
A87	Vandteknisk anlæg	Dræn	Nyere tid (1661 -)- Nutid				
A88	Dyrkningsspor	Agerrene	Middelalder- Nyere tid (1661 -)			A88	A52, A88
A91	Produktionsanlæg	Jernudvindingsanlæg	Udateret- Udateret		T1		
A92	Produktionsanlæg	Jernudvindingsanlæg	Udateret- Udateret		T1		
A96	Produktionsanlæg	Jernudvindingsanlæg	Udateret- Udateret				
A99	Vandteknisk anlæg	Dræn	Nyere tid (1661 -)- Nutid			A99	A30, A99

Anlægsbeskrivelse

Kampagne: 19-09-2013

A11

Produktionsanlæg, Jernudvindingsanlæg, Udateret-Udateret

<Start anlægsbeskrivelse>

Er anlægget afsluttet (Ja/Nej): ja

Længde i cm (tal): 67

Bredde i cm (tal): 66

Dybde i cm (tal):18

Kote top. niv. i meter (tal):

Sider (vælg mellem lige-lodret, lige-let skrå, lige-skrå, konkav, konveks, uregelmæssig): lige-lodret

Bund (vælg mellem spids, afrundet, flad, skrå, uregelmæssig): flad

Snitorientering (venstre side af snit først): vest-øst

Udgravet stratigrafisk (Ja/Nej):

Snittet (Ja/Nej): ja

Tømt (Ja/Nej): nej

Beskrivelse (Tekst): I fladen med røbrændt kant og derefter delvist langs indersiden en 2-3 cm bred sortgrå kompakt kant måske rest efter lerkappe. Inderst fyld af mørkt brungråt og sortgråt sandet ler med trækul og løse jernslaggestumper.

Ved snit gik slaggeklump i mange stykker og kunne ikke optages.

Fyld: 1) mørkt brungråt og gråsort sandet ler med trækul og slaggestumper

2) homogent sortgråt sandet ler. Næppe brændt lerkappe.

<Slut anlægsbeskrivelse>

Tegninger: T1

Foto: 5452/4, 5452/7

Består af:

Indgår i:

Fund: X1: jern, ubestemt, Udateret; X2: til flotering , Udateret; X3: brændt halm, Udateret; X4: Brændt ler,

Jernalder

Lag:

A26

Vandteknisk anlæg, Dræn, Nyere tid (1661 -)-Nutid

A26 fortsætter i FHM 5453 som A3571.

Tegninger:

Foto:

Består af:

Indgår i:

Fund:

Lag:

A30

Vandteknisk anlæg, Dræn, Nyere tid (1661 -)-Nutid

Fortsætter som A3518 i FHM 5453.

Tegninger:

Foto:

Består af:

Indgår i: A99

Fund:

Lag:

A32

Produktionsanlæg, Ovn, Udateret-Udateret

<Start anlægsbeskrivelse>

Er anlægget afsluttet (Ja/Nej): ja

Længde i cm (tal):

Bredde i cm (tal): 266

Dybde i cm (tal): 52

Kote top. niv. i meter (tal):

Sider (vælg mellem lige-lodret, lige-let skrå, lige-skrå, konkav, konveks, uregelmæssig): lige-skrå

Bund (vælg mellem spids, afrundet, flad, skrå, uregelmæssig): afrundet

Snitorientering (venstre side af snit først): vest-øst

Udgravet stratigrafisk (Ja/Nej):

Snittet (Ja/Nej): ja

Tømt (Ja/Nej): nej

Beskrivelse (Tekst): 1) homogent mellem-mørkt gråbrunt sandet ler med enkelte stykker af rødbrændt ler og trækul.

2) pletter og store stykker af rødbrændt ler mulig dele af ovnkappe iblandet 1).

3) homogent mørkt gråbrunt sandet ler med en del trækulsstykker og spredte pletter af rødbrændt ler.

4) Heterogent mellem brungråt sandet ler med pletter af gulbrunt sandet ler.

5) Heterogent mørkt gråbrunt sandet ler opblandet med gråsort trækulsfarvet sandet ler, en del trækulsstykker og nister.

6) som 5) dog mere trækulsholdigt og pakket med keramik

7) som 1)

8) Heterogent rødbrunt ler opblandet med 1)

9) Heterogent mellem - mørkt brungråt sandet ler opblandet med trækulsfarvet sandet ler.

10) heterogent mellem gråligt leret sand med plamager af gulbrunt leret sand.

En del keramik hjemtaget. Grubens ottetalsform samt den rødbrændte ler i grubens østlige halvdel sandsynliggør en tolkning som lerkarovn.

<Slut anlægsbeskrivelse>

Tegninger: T1

Foto: 5452/5, 5452/6, 5452/10, 5452/11, 5452/12, 5452/13

Består af:

Indgår i:

Fund: X11: Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X12:

ubestemt, Udateret; X13: Afslag, Førromersk Jernalder

Lag:

A34

Brønd, Brønd, Udateret-Udateret

<Start anlægsbeskrivelse>

Er anlægget afsluttet (Ja/Nej): ja

Længde i cm (tal):

Bredde i cm (tal): 250

Dybde i cm (tal): 146

Kote top. niv. i meter (tal):

Sider (vælg mellem lige-lodret, lige-let skrå, lige-skrå, konkav, konveks, uregelmæssig): lige-lodret

Bund (vælg mellem spids, afrundet, flad, skrå, uregelmæssig): afrundet

Snitorientering (venstre side af snit først): syd-nord

Udgravet stratigrafisk (Ja/Nej):

Snittet (Ja/Nej): ja

Tømt (Ja/Nej): nej

Beskrivelse (Tekst): Mulig brønd som siden er fyldt op med en del brændt materiale. Tilfyldt af flere omgange idet de mange lag er pænt lagdelte ikke sammenroede lag. En stor mængde keramik set ved maskinsnitning. men kun en lille del keramik indsamlet!. De fleste skår ligger vandret aflejret i gruben - men i og med at lagende snker ned så det ved afgrvningen ud som om de stod lodret i bunden af lagende.

Fyld: 1) nederste lag bundlag i gruben. Lysegråt sand ler - ser ret udvasket ud. intet trækul.

2) mellemgråt og mørkegråt sandet ler iblandet trækulsstykker samr brændt og ubrændte lerklatter.

3) lysegråt undergrundsler (sandet ler) med stort indhold af rødbrændt ler. Det rødbrændte ler aftegner sig som regulære blokke af ca. 10x20 cm, ca. 10x40cm. Den brændte ler er dog meget udvasket. Kan denne evt. stamme fra nedbrudte ovnbunde.

4) Næsten rent gult grågult undergrundsler - sandet ler.

5) meget let opblandet undergrundsler - kun en lodret lys stribe - nedsivning- antyder grubens nedgravningskant længst mod nord.

6) Let opblandet gulgråt undergrundsler iblandet lysegråt sandet ler med trækulsstykker og en klump brændt ler.

7) meget let opblandet gulgråt undergrundsler sandet ler. indeholder enkelte skår.

8) mellemgråt og mørkegråt sandet ler med en stor mængde trækulstykker især nærmest lagets bund. Laget er gennemgående i hele grubens bredde, vandretliggende og længst mod nord også lodret stillede.

9) gennemgående lag i hele grubens bredde. lysegråt sandet ler - synes at indeholde aske. en enkelte trækulsstykker. intet keramik synligt.

10) mørkegråt -sort sandet ler - mørkt gennemgående lag dog ikke synligt længst mod syd hvor det istedet overlejrer lag 17. Meget trækulsholdigt og fyldt med vandretliggende keramikskår i hele laget. længst mod nord se store skårflader.

11) Gennemgående lag i hele grubens bredde. nedhængende mellemgråt sandet ler til gråbrunt sandet ler med stort indhold af rødbrændt ler og aske. Kun enkelte stykker keramik se i laggrænsen. Laget minder om lag9 men 11 har større indhold f brændt ler og er lidt mærkere i farven.

12) gennemgående lag i hele grubens bredde - nedhængende som lag 11 dog uden det store indhold af brændt ler men en del trækulsnister.

13) mørkegråt næsten sort sandet ler med en stor mængde vandret liggende keramikskår (se indstipling). En del trækul især i lagets nordlige del

14) som lag 9 måske lidt lysere spredte trækulsstykker , askelag?

15) gråbrunt sandet ler med en del trækulsnister og i den nordlige del af laget ses rødbrændt ler udgør hele laget.
16) Øverste lag / top lag i gruben. MEGET HOMOGENT GRÅBRUNT SANDET LER MED SPREDTE NISTER AF TRÆKUL lidt keramik. Laget indeholder en del kampesten som må have udgjort fyld i laget.
17) næsten rent gulgråt fed kompakt undergrundsler. enkelte trækulsnister.
Laget overlejres opfyldslag 9 og overlejres af lag 10 og 11.

<Slut anlægsbeskrivelse>

Tegninger: T2

Foto: 5452/27, 5452/28

Består af:

Indgår i:

Fund: X19: Kogler, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X20: Bundskår, Ældre Jernalder; X21: Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X22: Afslag, Jernalder; X23: Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X24: Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X25: Sideskår, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X26: Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X27: Afslag, Jernalder; X28: Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X29: Randskår, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X30: Keramik diverse, Ældre Jernalder; X31: Randskår, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X32: Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X33: Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X34: Uvis funktion, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X35: Brændte kogler, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X36: Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2); X37: Bundskår, Ældre Jernalder; X38: Randskår, Ældre Førromersk Jernalder (per.1); X39: Afslag, Jernalder

Lag:

A42

Grube, Koge-/ildgrube, Udateret-Udateret

Kogestensgrube. Fotograferet i fladen, men ikke undersøgt.

Tegninger:

Foto: 5452/3

Består af:

Indgår i:

Fund:

Lag:

A50

Grube, Koge-/ildgrube, Udateret

Kun kursorisk beskrevet i fladen som sortgrå med enkelte ildskørnede sten.

Tegninger:

Foto:

Består af:

Indgår i:

Fund:

Lag:

A52

Dyrkningsspor, Agerrene, Middelalder-Nyere tid (1661 -)

Fortsætter som A2035 i FHM 5453.

Tegninger:

Foto:

Består af:

Indgår i: A88

Fund:

Lag:

A65

Vandteknisk anlæg, Dræn, Nyere tid (1661 -)-Nutid

Fortsætter som A2395 i FHM 5453.

Tegninger:

Foto:

Består af:

Indgår i:

Fund:

Lag:

A67

Produktionsanlæg, Jernudvindingsanlæg, Udateret-Udateret

<Start anlægsbeskrivelse>

Er anlægget afsluttet (Ja/Nej): ja

Længde i cm (tal):

Bredde i cm (tal):54

Dybde i cm (tal):15

Kote top. niv. i meter (tal):

Sider (vælg mellem lige-lodret, lige-let skrå, lige-skrå, konkav, konveks, uregelmæssig): konkav

Bund (vælg mellem spids, afrundet, flad, skrå, uregelmæssig): afrundet

Snitorientering (venstre side af snit først): vest-øst

Udgravet stratigrafisk (Ja/Nej):

Snittet (Ja/Nej): ja

Tømt (Ja/Nej): nej

Beskrivelse (Tekst): 1) htrogent mørkt gråbrunt sandet ler spættet med små pletter af gråsort trækulsfarvet sandet ler, en del trækulsnister og spredte pletter af rødbrændt ler. En del store og små slaggeklumper

2) Hetrogent gråsort trækulsfarvet sandet ler med pletter af 1). En del slaggeklumper

3) Rødbrændt ler

<Slut anlægsbeskrivelse>

Tegninger: T1
Foto: 5452/8, 5452/23, 5452/24
Består af:
Indgår i:
Fund: X14: til flotering , Udateret; X41: jern, ubestemt, Udateret
Lag:

A68

Produktionsanlæg, Jernudvindingsanlæg, Udateret-Udateret

<Start anlægsbeskrivelse>

Er anlægget afsluttet (Ja/Nej): ja

Længde i cm (tal):

Bredde i cm (tal): 73

Dybde i cm (tal):14

Kote top. niv. i meter (tal):

Sider (vælg mellem lige-lodret, lige-let skrå, lige-skrå, konkav, konveks, uregelmæssig): lige-skrå

Bund (vælg mellem spids, afrundet, flad, skrå, uregelmæssig): flad

Snitorientering (venstre side af snit først): sydvest-nordøst

Udgravet stratigrafisk (Ja/Nej):

Snittet (Ja/Nej): ja

Tømt (Ja/Nej): nej

Beskrivelse (Tekst): 1) hetrogent melle-mørkt gråbrunt sandet ler opblandet med mørkt brungråt sandet ler, gulbrunt sandet ler, samt pletter af rødbrunt brændt ler og trækulsnister. Slaggeklumper hjemtaget.

2) hetrogent trækulslag opblandet med mørkt gråbrunt sandet ler

3) rødbrændt ler undergrundergrund.

<Slut anlægsbeskrivelse>

Tegninger: T1
Foto: 5452/8, 5452/21
Består af:
Indgår i:
Fund: X15: til flotering , Udateret; X42: jern, ubestemt, Udateret
Lag:

A69

Produktionsanlæg, Jernudvindingsanlæg, Udateret-Udateret

<Start anlægsbeskrivelse>

Er anlægget afsluttet (Ja/Nej): ja

Længde i cm (tal):

Bredde i cm (tal): 67

Dybde i cm (tal): 8

Kote top. niv. i meter (tal):

Sider (vælg mellem lige-lodret, lige-let skrå, lige-skrå, konkav, konveks, uregelmæssig): lige-skrå

Bund (vælg mellem spids, afrundet, flad, skrå, uregelmæssig): flad

Snitorientering (venstre side af snit først): syd-nord

Udgravet stratigrafisk (Ja/Nej):

Snittet (Ja/Nej): ja

Tømt (Ja/Nej): nej

Beskrivelse (Tekst): 1) hetrogent gråsort trækulsnister og trækulsholdigt sandet ler med pletter af gulbrunt undergrunds sandet ler.

2) Rødbændt undergrundsler med enkelte pletter af gulbrunt undergrundsler og 1)

3) som 2)

<Slut anlægsbeskrivelse>

Tegninger: T1

Foto: 5452/8, 5452/16, 5452/17

Består af:

Indgår i:

Fund: X16: til flotering , Udateret

Lag:

A70

Produktionsanlæg, Jernudvindingsanlæg, Udateret-Udateret

<Start anlægsbeskrivelse>

Er anlægget afsluttet (Ja/Nej): ja

Længde i cm (tal):

Bredde i cm (tal): 58

Dybde i cm (tal): 16

Kote top. niv. i meter (tal):

Sider (vælg mellem lige-lodret, lige-let skrå, lige-skrå, konkav, konveks, uregelmæssig): konveks

Bund (vælg mellem spids, afrundet, flad, skrå, uregelmæssig): afrundet

Snitorientering (venstre side af snit først): sydvest-nordøst

Udgravet stratigrafisk (Ja/Nej):

Snittet (Ja/Nej): ja

Tømt (Ja/Nej): nej

Beskrivelse (Tekst): Meget hetrogent fyld af mørkegråt sandet ler, sort udvasket trækul og sod, varmpåvirket lerklumper og klatter af brændt ler. Ibunden lidt lyst gråt sandet ler med aske.

En del jernslagge opsamlet i snittets vestlige halvdel (i fladen)

Undergrundsleret under anlægget synes let varmpåvirket med en lysgrå farve følge heraf.

<Slut anlægsbeskrivelse>

Tegninger: T1

Foto: 5452/8, 5452/20, 5452/22

Består af:

Indgår i:

Fund: X17: til flotering , Udateret; X40: jern, ubestemt, Udateret

Lag:

A73

Grube, Grube, Udateret-Udateret

<Start anlægsbeskrivelse>

Er anlægget afsluttet (Ja/Nej):Ja

Længde i cm (tal):

Bredde i cm (tal):220

Dybde i cm (tal):61

Kote top. niv. i meter (tal):

Sider (vælg mellem lige-lodret, lige-let skrå, lige-skrå, konkav, konveks, uregelmæssig):konveks

Bund (vælg mellem spids, afrundet, flad, skrå, uregelmæssig):flad

Snitorientering (venstre side af snit først):syd-nord

Udgravet stratigrafisk (Ja/Nej):nej

Snittet (Ja/Nej):ja

Tømt (Ja/Nej):nej

Beskrivelse (Tekst): Grube: 1) Homogent mellem-mørkt gråbrunt med spredte trækulsnister og keramik, let humøst.

2) heterogent mørkt gråbrunt sandet ler med små pletter af 1). En del keramik og trækulsstykker og -nister.

3) 2) med plamager og pletter af rødbrændt ler.

4) heterogent mellem brungråt sandet ler spættet med små pletter af gulbrunt undergrund sandet ler , enkelte trækulsnister.

5) rødbrændt ler

6) heterogent lyst-mellem gråligt sandet ler opblandet med gulbrunt sandet ler - undergrund.

7) som 6)

8) linser af trækul

9) homogent mellem gråligt leret sand med enkelte trækulsnister. Init: JBS

Gruben opfattes som en lerkarovn i forundersøgelsen (FHM 5290 A1901). Snittet gennem den synes ikke at bekræfte en sådan antagelse.

<Slut anlægsbeskrivelse>

Tegninger: T1

Foto: 5452/29

Består af:

Indgår i:

Fund: X43: Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

Lag:

A74

Produktionsanlæg, Jernudvindingsanlæg, Udateret-Udateret

<Start anlægsbeskrivelse>

Er anlægget afsluttet (Ja/Nej): ja

Længde i cm (tal):

Bredde i cm (tal): 55

Dybde i cm (tal): 7

Kote top. niv. i meter (tal):

Sider (vælg mellem lige-lodret, lige-let skrå, lige-skrå, konkav, konveks, uregelmæssig): lige-letskrå

Bund (vælg mellem spids, afrundet, flad, skrå, uregelmæssig): flad

Snitorientering (venstre side af snit først): sydvest-nordøst

Udgravet stratigrafisk (Ja/Nej):

Snittet (Ja/Nej): ja

Tømt (Ja/Nej): nej

Beskrivelse (Tekst): Bund af jernudvindingsovn.

- 1) hetrogent mørkegråt sandet ler, sort udvasket trækul og sod, gulbrunt varmepåvirket og brændt ler.
 - 2) undergrundsleret under anlægget er tildels varmepåvirket ned i en zone på ca. 7 cm (indstiplet på snit)
- I fladen ses store stykker trækul. Ingen jernslagge fundet

<Slut anlægsbeskrivelse>

Tegninger: T1
Foto: 5452/8, 5452/25, 5452/26
Består af:
Indgår i:
Fund: X18: til flotering , Udateret
Lag:

A76

Produktionsanlæg, Jernudvindingsanlæg, Udateret-Udateret

Beskrivelse (Tekst): kun let spættet undergrund med trækul. Ved maskinafrømning sås at der var tale om en jernudvindingsgrube. Den forsvandt imidlertid næsten ved yderligere et træk med maskine.

<Slut anlægsbeskrivelse>

Tegninger:
Foto: 5452/8
Består af:
Indgår i:
Fund:
Lag:

A82

Vandteknisk anlæg, Dræn, Nyere tid (1661 -)-Nutid

Fortsætter som A3494 i FHM 5453.

Tegninger:
Foto:
Består af:
Indgår i:
Fund:
Lag:

A88

Dyrkningsspor, Agerrene, Middelalder-Nyere tid (1661 -)

Fortsætter som A2035 i FHM 5453.

Tegninger:
Foto:
Består af: A52, A88
Indgår i: A88

Fund:

Lag:

A91

Produktionsanlæg, Jernudvindingsanlæg, Udateret-Udateret

<Start anlægsbeskrivelse>

Er anlægget afsluttet (Ja/Nej): ja

Længde i cm (tal): 74

Bredde i cm (tal): 72

Dybde i cm (tal): 18

Kote top. niv. i meter (tal):

Sider (vælg mellem lige-lodret, lige-let skrå, lige-skrå, konkav, konveks, uregelmæssig):

Bund (vælg mellem spids, afrundet, flad, skrå, uregelmæssig): afrundet

Snitorientering (venstre side af snit først): vest-øst

Udgravet stratigrafisk (Ja/Nej):

Snittet (Ja/Nej): ja

Tømt (Ja/Nej): nej

Beskrivelse (Tekst): I fladen: sortbrunt let sandet ler med trækul og en del jernslagge samt klumper af rødbrændt ler.

Fordybning på midten kan stamme fra forsvundet plankonveks slagge. Rødbrændt ler måske fra kappe.

Fyld i profil: 1) sortbrunt sandet ler spættet med rødbrændt ler og trækul samt en del slaggestumper og klumper

2) sortgråt sandet ler.

<Slut anlægsbeskrivelse>

Tegninger: T1

Foto: 5452/9, 5452/14, 5452/15

Består af:

Indgår i:

Fund: X5: jern, ubestemt, Udateret; X6: til flotering, Udateret; X7: Brændt ler, Jernalder

Lag:

A92

Produktionsanlæg, Jernudvindingsanlæg, Udateret-Udateret

<Start anlægsbeskrivelse>

Er anlægget afsluttet (Ja/Nej): ja

Længde i cm (tal):

Bredde i cm (tal): 74

Dybde i cm (tal): 18

Kote top. niv. i meter (tal):

Sider (vælg mellem lige-lodret, lige-let skrå, lige-skrå, konkav, konveks, uregelmæssig): lige-let skrå

Bund (vælg mellem spids, afrundet, flad, skrå, uregelmæssig): afrundet

Snitorientering (venstre side af snit først): vest-øst

Udgravet stratigrafisk (Ja/Nej):

Snittet (Ja/Nej): ja

Tømt (Ja/Nej): nej

Beskrivelse (Tekst): I fladen en del slagge. I midten et 50x40 cm parti domineret af rødbrændt ler omgivet af sort

bræmme af let sandet ler.

1) Parti domineret af rødbrændt ler med indslag af sortbrunt let sandet ler

2) sortbrunt og gråsort sandet ler

<Slut anlægsbeskrivelse>

Tegninger: T1

Foto: 5452/9, 5452/18, 5452/19

Består af:

Indgår i:

Fund: X8: jern, ubestemt, Udateret; X9: Brændt ler, Jernalder; X10: til flotering , Udateret

Lag:

A96

Produktionsanlæg, Jernudvindingsanlæg, Udateret-Udateret

Helt nedpløjet jernudvindingsgrube, der kun fremstod som en undergrundsplet med let nedpløjede slaggestumper og trækulsnister.

Tegninger:

Foto: 5452/30, 5452/31

Består af:

Indgår i:

Fund:

Lag:

A99

Vandteknisk anlæg, Dræn, Nyere tid (1661 -)-Nutid

Fortsætter som A3518 i FHM 5453.

Tegninger:

Foto:

Består af: A30, A99

Indgår i: A99

Fund:

Lag:

FundListe

Fund	Materiale	Genstand	Datering	Anlæg
Kampagne: 19-09-2013				
X1	Slagge	jern, ubestemt	Udateret	A11
X2	Jord	til flotering	Udateret	A11
X3	Botanisk materiale	brændt halm	Udateret	A11
X4	Ler	Brændt ler	Jernalder	A11
X5	Slagge	jern, ubestemt	Udateret	A91
X6	Jord	til flotering	Udateret	A91
X7	Ler	Brændt ler	Jernalder	A91
X8	Slagge	jern, ubestemt	Udateret	A92
X9	Ler	Brændt ler	Jernalder	A92
X10	Jord	til flotering	Udateret	A92
X11	Keramik / oldtid	Keramik diverse	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A32
X12	Jern	ubestemt	Udateret	A32
X13	Flint	Afslag	Førromersk Jernalder	A32
X14	Jord	til flotering	Udateret	A67
X15	Jord	til flotering	Udateret	A68
X16	Jord	til flotering	Udateret	A69
X17	Jord	til flotering	Udateret	A70
X18	Jord	til flotering	Udateret	A74
X19	Zoologisk materiale	Knogler	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A34

X20	Keramik / oldtid	Bundskår	Ældre Jernalder	A34
X21	Keramik / oldtid	Keramik diverse	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A34
X22	Flint	Afslag	Jernalder	A34
X23	Keramik / oldtid	Keramik diverse	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A34
X24	Keramik / oldtid	Keramik diverse	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A34
X25	Keramik / oldtid	Sideskår	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A34
X26	Keramik / oldtid	Keramik diverse	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A34
X27	Flint	Afslag	Jernalder	A34
X28	Keramik / oldtid	Keramik diverse	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk	A34

			Jernalder (per.2)	
X29	Keramik / oldtid	Randskår	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A34
X30	Keramik / oldtid	Keramik diverse	Ældre Jernalder	A34
X31	Keramik / oldtid	Randskår	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A34
X32	Keramik / oldtid	Keramik diverse	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A34
X33	Keramik / oldtid	Keramik diverse	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A34
X34	Knogle/tak/tand	Uvis funktion	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A34
X35	Zoologisk materiale	Brændte knogler	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk	A34

			Jernalder (per.2)	
X36	Keramik / oldtid	Keramik diverse	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A34
X37	Keramik / oldtid	Bundskår	Ældre Jernalder	A34
X38	Keramik / oldtid	Randskår	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)	A34
X39	Flint	Afslag	Jernalder	A34
X40	Slagge	jern, ubestemt	Udateret	A70
X41	Slagge	jern, ubestemt	Udateret	A67
X42	Slagge	jern, ubestemt	Udateret	A68
X43	Keramik / oldtid	Keramik diverse	Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)	A73

Fundbeskrivelse

Kampagne: 19-09-2013

X1

Slagge, jern, ubestemt, Udateret

Jernslagge 2 poser

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A11

Fund:

Lag

X4

Ler, Brændt ler, Jernalder

Rødbrændt ler med Isaggerester. Formentligt fra skakten til jernudvindingsovn.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A11

Fund:

Lag

X7

Ler, Brændt ler, Jernalder

Stumper af rødbrændt ler. Det største stykke har rester af jernslagge indlejret/fastbrændt. Sandsynligvis rester af ovnskakt til jernudvindingsovn. Lerklumperne har en tykkelse på 2,5 cm.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A91

Fund:

Lag

X9

Ler, Brændt ler, Jernalder

Stumper af rødbrændt ler med rester af jernslagge på indersiden af flere af stykkerne. Formentlig rester efter ovnskakt til jernudvindingsovn.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A92

Fund:

Lag

X11

Keramik / oldtid, Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

Fire større poser med keamik. Primært sideskår af groftmagret, tynd-, mellem- og tykvægget gods. Rødbrunnt og mellemgråbrunt brændt. Kasseret efter gennemgang på nær syv randskår, ni skår med bundfacet, et svunget halsskår og fire fragmenter af mindst to hanke. Det største fragment, sammensat af to stykker, er båndformet, 2,8 cm bredt og med let konkav overside, dog ikke som en markant bred fure. Halvdelen af en hank, bestående af tre skår har konvekse sidekanter. Randskårene er ufattederede og letsvungne, flade eller afrundede og et stort skår, måske et sideskår med rundslidt sidekant, nærmere end et randskår.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A32

Fund:

Lag

X12

Jern, ubestemt, Udateret

Fladt jernstykke fundet under afrømning ved overgang mellem overjord og fyldskifte. Ingen sikker relation til fyldskiftet og formodentlig recent. Kasseret efter hjemkomst.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A32

Fund:

Lag

X13

Flint, Afslag, Førromersk Jernalder

Fem uregelmæssige afslag og to stykker naturflint/istidsflint med enkelte humane afspaltninger.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A32

Fund:

Lag

X19

Zoologisk materiale, Knogler, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

fra laget under lag 14. Femur fra stort pattedyr, sandsynligvis hest eller kvæg. Snitspor. Jf. osteologisk rapport.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X20

Keramik / oldtid, Bundskår, Ældre Jernalder

Tre bundskår og to sideskår. Bundskårene og det ene sideskår passer sammen og udgør næsten halvdelen af en bund med en diameter på 14 cm og 12 cm af en letsvunget karunderdel. Tykvægget, mellemmagret gods med sort og rødbrun overflade.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X21

Keramik / oldtid, Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

Skår opsamlet fra opgravet jord fra maskinsnitning. 2,2 kg skår af både tyk- og tyndvægget gods, groft- og fintamgeret. Enkelte meget tyndvæggede, sortglittede skår. Tre skår med bundfacet. Et skår med et enkelt fingerindtryk. Tre små randskår, heraf to med flad, ufacetteret rand og et ufacetteret med afrundet rand, alle svagt udfaldende. Den overvejende del af skårene er kasserede efter gennemgang.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X22

Flint, Afslag, Jernalder

lag 8. Skarpkantet, delvist cortexdækket skive med en smule distal retouche.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X23

Keramik / oldtid, Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

lag 8. 13 skår, formentlig fra samme, lille, tyndvæggede, meget rundbugede kar med afsat hals, relativt høj konisk hals. En cirkulær standring med en diameter på 4,1 cm og lav fod/overgang til bugunderdel.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X24

Keramik / oldtid, Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

lag 10. Tre sammenhørende skår, det ene med rand samt yderligere to randstumper fra tyndvægget, ganske letsvunget, næsten cylindrisk kar med meget svagt udfaldende, ufacetteret, afrundet rand. Et vandret, glittet hankeskår med trapezformet tværsnit.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X25

Keramik / oldtid, Sideskår, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

Lag 12. Skår formentlig fra samme kar som X28 og X29. Tyndvægget, glittet med overgang til markant bugknæk samt omløbende fure ved formeodet overgang til rand,

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X26

Keramik / oldtid, Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

lag 8. Randskår fra åben etleddet skål. Randen er fortyndet med flad, smal, uregelmæssig facet og ganske svagt udfaldende. Rødblunt, tyndvægget, letglittet gods.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X27

Flint, Afslag, Jernalder

lag 11 eller 12. Større, skarpkantet, uregelmæssigt afslag.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X28

Keramik / oldtid, Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

lag 11 eller 12. To sammenhørende randskår, der desuden passer sammen med randskår fra x29/lag 11. Samlet randsdiameter ca. 15 cm. Randen har trekantet profil, er flad med en største bredde på 17 mm. En omløbende fure ses ved overgangen mellem hals og rand.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X29

Keramik / oldtid, Randskår, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

lag 11. To skår. Randskår med udfaldende, vandret, trekantet profil og udvendig, omløbende fure ved overgangen til randen. Bundskåret har smal standring og har skrå karsider med et markant knæk i brudfladen, der antyder en åben, toleddet skål. Begge tynd- til mellemvæggede, glittede skår med mørk gråbrun brænding, formentlig samme kar.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X30

Keramik / oldtid, Keramik diverse, Ældre Jernalder

lag 10. 1 bundskår af tykvægget, ujævnt brændt, mellemmagret gods. Bunddiameter ca. 8 cm. Meget skrå side, antyder en relativt åben skål.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X31

Keramik / oldtid, Randskår, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

lag 8) To skår, det ene et randskår. Karprofilen er letsvunget med let udfaldende rand og flad facet. Mellemvægget, groftmagret. Det andet skår er mere tykvægget, lysere og mere groft.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X32

Keramik / oldtid, Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

lag 10. 835 gram skår af tykvægget, groftmagret, mellemgråbrunt til mellem rødbrunt keramik. Kun et randskår med meget svagt udfaldende, lige afskåret, flad randprofil.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X33

Keramik / oldtid, Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

lag 10). To skår fra samme hank. Mellemstykket af hanken mangler, men hanken har være båndformet, ca. 25 mm bred. Hanken har siddet med udgangspunkt fra karrets afrundede bugknæk og op over bugoverdelen. Mørkt gråbrunt, mellemmagret, letglittet, relativt tyndvægget.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X34

Knogle/tak/tand, Uvis funktion, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

A34 lag 10)

nedbrudt, sidder fast mod lerskår. Rørknogle fra mellemstort pattedyr, jf. osteologisk rapport.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X35

Zoologisk materiale, Brændte knogler, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

lag 11. Diverse ubestemmelige samt knogler fra ko og svin, jf. osteologisk rapport.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X36

Keramik / oldtid, Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

lag 13. Skår, formentlig fra samme kar, herunde to bundskår, fem randskår og et fragment af en bred båndformet hank. Karprofil antyder et letsvunget, tilnærmelsesvist cylindrisk kar med meget svagt udfaldende, ufacetteret rand.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X37

Keramik / oldtid, Bundskår, Ældre Jernalder

opsamling fra maskinsnit. 16 skår, de fleste bundskår fra flere forskellige kar. Tyk- og mellemvæggede, med grov magring, lys til mellemrødbrun brænding.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X38

Keramik / oldtid, Randskår, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)

opsamling fra maskinsnit. 24 skår, promært randskår af tynd og mellemvægget gods fra flere forskellige kar. Mindst fire skår fra samme kar med relativt kort, næste cylindrisk hal med let udfaldende rand med bred udvendig læbe. Yderligere ét skår med udvendig læbe, de øvrige har det ikke. Ét skår har ahnkansats udgående fra randen. Ét skår fra overgangen mellem bugoverdel og hals har et enkelt fingerindtryk. Ét skår er et fragment af en standring fra et fad eller en lav skål (mere af samme stammer fra lag 11, x29).

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X39

Flint, Afslag, Jernalder

fra maskinsnit. 8 grove, uregelmæssige afslag. Kraftig præparationsretoche ses på slagfladen til ét afslag, fire andre afslag har cortexdækket slagflade.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A34

Fund:

Lag

X40

Slagge, jern, ubestemt, Udateret

2 poser

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A70

Fund:

Lag

X41

Slagge, jern, ubestemt, Udateret

i sort plastpose

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A67

Fund:

Lag

X42

Slagge, jern, ubestemt, Udateret

2 poser jernslagge

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A68

Fund:

Lag

X43

Keramik / oldtid, Keramik diverse, Ældre Førromersk Jernalder (per.1)-Mell. Førromersk Jernalder (per.2)

5,3 kg keramik. Heriblandt 25 skår med rand fra næsten lige så mange kar, 6 bundskår og et enkelt skår med hank. Alle

randskår, på nær ét, er fra relativt korthalsede kar med udadvunget rand uden facettering og uden udvendig læbe, dog med antydning af fortykkelse eller læbe på enkelte skår. Et af disse har en smal båndformet hank siddende på halsen ned over bugoverdelen. Et andet har hankansats på en let konisk hals med svagt udadbøjet rand. Ét randskår stammer fra et fad med flad, ornamenteret rand bestående af modstillet vinklede rækker af indridsede linier og facetteret indvendig overgang til skålen. To af bundskårene stammer fra et tyndvægget fad med en udvendig, omløbende rille lige over bundfacetten. Et svunget, tyndvægget sideskår har en omløbende rille ved overgangen mellem bugoverdel og hals. Skårene er såvel tynd-som tykvæggede, groftmagrede og mere glittede, fintmagrede. Formentlig FRJ fase Ib eller II eller overgangen mellem disse.

Tegninger:

Foto:

Anlæg: A73

Fund:

Lag

Tegningsliste

Tegning	Målestok	Type	Anlæg	Fund	Beskrivelse	Dato	Tegner
Kampagne: 19-09-2013							
T1	1:20	Profiltegning	A11, A32, A67, A68, A69, A70, A73, A74, A91, A92			07-03- 2014	Jeppe Skovby
T2	1:20	Profiltegning	A34			11-03- 2014	Jeppe Skovby

Fotoliste

Billed	Motiv	Beskrivelse	Anlæg	Fund	Filmtype	Dato	Fotograf
Kampagne: 19-09-2013							
5452/1	Afrømning af sydligste felt				digitalt foto	28-02-2014	Rasmus Birch Iversen
5452/2	Afrømning af sydligste felt				digitalt foto	28-02-2014	Rasmus Birch Iversen
5452/3	A42 kogestensgrube i fladen set fra syd		A42		digitalt foto	07-03-2014	Rasmus Birch Iversen
5452/4	A11 i fladen set fra syd		A11		digitalt foto	07-03-2014	Rasmus Birch Iversen
5452/5	A32 i fladen set fra nord		A32		digitalt foto	07-03-2014	Jeppe Skovby
5452/6	Som foto 5		A32		digitalt foto	07-03-2014	Jeppe Skovby
5452/7	A11 i profil set fra syd		A11		digitalt foto	07-03-2014	Rasmus Birch Iversen
5452/8	Jernslaggegruber i felt 2 set fra syd		A67, A68, A69, A70, A74, A76		digitalt foto	07-03-2014	Rasmus Birch Iversen
5452/9	Jernslaggegruber i felt 3		A91, A92		digitalt foto	07-03-2014	Rasmus Birch Iversen
5452/10	A32 i profil, oversigt, set fra syd		A32		digitalt foto	07-03-2014	Jeppe Skovby
5452/11	A32 i profil, vestlige del set fra syd		A32		digitalt foto	07-03-2014	Jeppe Skovby
5452/12	A32 i profil,		A32		digitalt foto	07-03-2014	Jeppe

	østlige del						Skovby
5452/13	A32 i profil, østlige del, samt muligt overrlejret stolpehul		A32		digitalt foto	07-03-2013	Jeppe Skovby
5452/14	A91 i fladen set fra syd		A91		digitalt foto	10-03-2014	Rasmus Birch Iversen
5452/15	A91 i profil set fra syd		A91		digitalt foto	10-03-2014	Rasmus Birch Iversen
5452/16	A69 i fladen set fra nordøst		A69		digitalt foto	10-03-2014	Jeppe Skovby
5452/17	A69 i profil set fra øst		A69		digitalt foto	10-03-2014	Jeppe Skovby
5452/18	A92 i fladen set fra syd		A92		digitalt foto	10-03-2014	Rasmus Birch Iversen
5452/19	A92 i profil set fra syd		A92		digitalt foto	10-03-2014	Rasmus Birch Iversen
5452/20	A70 i fladen set fra sydøst		A70		digitalt foto	10-03-2014	Susanne Nissen Gram
5452/21	A68 i profil set fra øst		A68		digitalt foto	10-03-2014	Jeppe Skovby
5452/22	A70 i profil set fra sydøst		A70		digitalt foto	10-03-2014	Susanne Nissen Gram
5452/23	A67 i fladen set fra øst		A67		digitalt foto	10-03-2014	Jeppe Skovby
5452/24	A67 i profil set fra syd		A67		digitalt foto	10-03-2014	Jeppe Skovby
5452/25	A74 i fladen set fra øst		A74		digitalt foto	10-03-2014	Susanne Nissen Gram
5452/26	A74 i profil set fra øst		A74		digitalt foto	10-03-2014	Susanne Nissen

							Gram
5452/27	A34 maskinsnippet grube i profil set fra øst		A34		digitalt foto	11-03-2014	Susanne Nissen Gram
5452/28	Maskinsnippet grube A34 i profil set fra øst		A34		digitalt foto	11-03-2014	Susanne Nissen Gram
5452/29	Grube A73 i profil set fra øst		A73		digitalt foto	11-03-2014	Jeppe Skovby
5452/30	A96 i fladen		A96		digitalt foto	14-03-2014	Jeppe Skovby
5452/31	A96 i profil		A96		digitalt foto	14-03-2014	Jeppe Skovby